TIT. XXII.

DE PRÆTORIO[1] PIGNORE, ET UT IN ACTIONIBUS[2] DEBITORUM MISSIO[3] PRÆTORII PIGNORIS PROCEDAT.

1. Imp. JUSTINIANUS A. Mennæ P. P.

SI prætorium pignus quicunque judices dandum alicui perspexerint, non solum super mobilibus rebus, & immobilibus, & se movantibus, sed[4] etiam super actionibus[5] quæ debitori competunt, præcipimus hoc eis licere decernere. Dat. Kal. April. *Constantinop.* DECIO V. C. CONS. 529.

Sicut pignus conventionale recuperatur per hypothecariam, si creditor cadat a possessione: ita & pignus prætorium. Salic.

2. Idem A. Juliano P. P.

VEteris juris dubitationem decidentes[6] ad duplum[7] genus hypothecarum respeximus: unum quidem, quod ex conventionibus, & pactis hominum nascitur: aliud, quod a judicibus datur, & *prætorium* nuncupatur. Et cum[8] invenimus in conventionalibus pignoribus, vel hypothecis, non solum tenentem creditorem adjuvari, sed etiam si ab ea [possessione] cadat[9], sive sua culpa, sive non, sive fortuito casu: humanius esse perspeximus, & in prætorio pignore dare recuperationem creditori, quocunque modo possessionem amittat, sive culpa sua, sive non, sive fortuito casu. Licet enim debuerat[10] incumbere suo pignori, ne aliquam patiatur [inde] jacturam: tamen ne quid amarum[11] in creditoribus consequatur, benignius[12] causam interpretamur, & ei recuperationem donamus. Dat. Kalend. Aug. *Constantinopoli*, LAMPADIO, & ORESTE, VV. CC. CONSS. 530.

TIT. XXIII.

SI IN CAUSA JUDICATI PIGNUS CAPTUM SIT.

Bona condemnati debent per judicem capi, & distrahi: alii, quam victori, nisi in subsidium, si alium non reperit emptorem justum. Salic.

1. Imp. ANTONINUS A. Gabinio.

RES ob[13] causam judicati [datas] ejus jussu, cui jus jubendi fuit, pignoris jure teneri, ac distrahi posse, sæpe rescriptum est. Nam in[14] vicem justæ obligationis succedit ex causa contractus auctoritas jubentis. PP. 5. Kal. August. *Romæ*, ANTONINO A. IV. & BALBINO CONSS. 214.

Pignus prætorium debet vendi cum judicis auctoritate, non cum auctoritate creditoris in possessionem missi. Bald.

2. Imp. ALEXAND. A. Valeriano.

CUm[15] in causa judicati aliqua res pignori capitur, per officium ejus, qui ita decrevit, venundari solet, non per eum, qui judicatum fieri postulavit. Et si alio emptore non existente, vel existente quidem, sed non dignum pretium offerente, is, cui judicatus satis non fecit, ad[16] licitationem secundum constituta fuerit admissus, cujuslibet alterius[17] vice ex officio emere debet. PP. 6. Kal. Maji, MAXIMO II. & ÆLIANO CONSS. 224.

3. Imp. GORDIANUS A. Antigono.

IN causa judicati pignora ex auctoritate Prædiis capta, potius[18] distrahi, quam jure dominii possideri confueverunt: Si tamen per calliditatem condemnati emptor inveniri non potest, tunc auctoritate Principis dominium creditori addici solet. PP. Id. August. GORDIANO A. & AVIOLA CONSS. 240.

TIT. XXIV.

SI PIGNUS[19] PIGNORI DATUM SIT.

Pignus dari non potest.

1. Imp. GORDIANUS A. Lamponi, & aliis.

ETiam[20] id, quod pignori obligatum est, a creditore pignori obstringi posse jamdudum placuit: scilicet ut sequenti[21] creditori utilis[22] actio detur, tamdiuque eum is[23], qui jus repræsentat, tueatur, quamdiu in causa pignoris manet ejus[24], qui dedit. Sed si vos usumfructum[25] possessionis tantummodo pignori dedistis, isque, qui accepit, alii[26] eam possessionem, cujus usumfructum nexum habeat, sine vestra voluntate pignoraverit: creditor ejus id, in quo pignoris vinculum non constitit, distrahens, dominio rem privare nequivit. Quod si non fuit vestro creditori usufructus, sed ipsa possessio[27] pignorata, & ante exolutam a domino pecuniam creditor secundus pignus acceptum vendidit, non posse venditionem post[28] solutam pecuniam rescindi, divorum principum placitis continetur. PP. Id. Sept. PIO & PONTIANO CONSS. 230.

Heres debitoris rem recuperat a secundo creditore, debito soluto, vel oblato. Salic.

2. Impp. DIOCLET. & MAXIM. AA. Gemello.

SI creditor possessionem quæ a parentibus tuis pignoris juri fuerat obligata, non vendidit, sed alii creditori pignori dedit: examinata fide veri, poteris eam soluto[29] eo quod ex hac causa creditori[30] debetur, intercessu Prædiis provinciæ recuperare. PP. 13. Kal. Januar. ipsis IV. & III. AA. CONSS. 290.

TIT. XXV.

DE PARTU PIGNORIS ET OMNI CAUSA.

1. Imp. ALEXAND. A. Mestriano.

PArtus[31] pignoratæ[32] ancillæ in pari causa esse, qua mater est, olim placuit. PP. Id. Maji, AGRICOLA & CLEMENTINO CONSS. 231.

2. Impp. DIOCLET. & MAXIM. AA. Annoso & Antonino.

CUm pignoris titulo mancipia vos obligasse pro mutua quam accepistis pecunia proponatis, horum mancipiorum operis[33] quas creditor accepit, vel quas percipere[34] potuit, in usuras computatis, & post in sortem extenuato debito residuum offerentibus, vel si non accipiat, confignatum deponentibus, mancipia vobis Præses provinciæ restitui jubebit. S. 5. Kalend. Januar. AA. CONSS.

TIT. XXVI.

DE REMISSIONE[35] PIGNORIS.

Si servus manumittatur fciente creditore.

1. Impp. SEVERUS & ANTONINUS AA. Proculo.

SI te manumissum, & in libertate moratum[36] sciente ea cui pignoris nomine obligatus diceris, Præsidi probaveris, ex consensu creditricis remissam pignoris obligationem apparebit: & per hoc jure manumissum, nec ab herede creditricis in servitutem peti posse, certum est. PP. 12. Kalend. Maji, ANTONINO A. II. & GETA II. CONSS. 206.

Si creditor consentiat alienationi facta obligati.

2. Idem AA. Materno.

SI probaveris te fundum mercatum, possessionemque ejus tibi traditam[37], sciente & consentiente ea, quæ sibi eum a venditore obligatum dicit, exceptione [eam] removebis. Nam obligatio pignoris, consensu & contrahitur[38], & dissolvitur. PP. 2. Idib. Febr. ANTONINO A. III. & GETA III. CONSS. 209.

Si creditor cum Republica contraxerit.

3. Imp. ALEXANDER A. Tauro.

SI ignorante, vel invito te debitor tuus, qui universa bona sua ob pecuniam debitam tibi obligaverat, cum Republica postea[39] contraxit, jus tuum non læsit. PP. 3. Id. April. ALBINO & MAXIMO CONSS. 228.

Si creditor alienationi pignoris consenserit.

4. Imp. GORDIANUS A. Aquilino.

CUm te a debitore mercatum proponas eam rem, quæ alii pignorata erat, si sciente eo, ac pignus suum remittente[40], eam mercatus[41] es, cum ejus consensu nexus pignoris evanuerit, si non nova[42] voluntas intercesserit, quæ denuo obligationem pignoris constituere, ea res velut obstricta non potest vindicari. PP. 11. Kalend. Maji, GORDIANO A. & AVIOLA CONSS. 240.

De pacto inutili.

5. Idem A. Asclepiadi.

DEbitum, cujus meministi, quod per pacti conventionem inutiliter[43] factam remissiti, etiam nunc petere non vetaris, & usitato more pignora vindicare. PP. 6. Id. Septemb. GORDIANO A. II. & POMPEIANO CONSS. 242.

1 *Prætorium pignus* dicitur, non quia jubente prætore constituitur: alioquin quod ab executoribus rei judicatæ jubente Prætore capitur, *prætorium* dicemus: sed quia jure prætorio, id est, ex edicto, constituitur. *l. 3. §. ult. in possess. legat.* 2 *Auctionibus.* 3 Prætorium pignus est, quod missio in possessionem constituit. *l. 12. ff. pro emptore. l. 3. §. 1. D. de reb. eor.* adde Cujac. *5. obs.* 30. 4 Pignus prætorium in universa bona & jura constituitur. 5 Pignus Prætorium in nominibus potest constitere. 6 Hæc ed. 6. decisio ex 50. novis Justinianeis. vid. Iuglos. *Conf.* 7 Pignus aliud conventionale, aliud judiciale & prætorium. 8 Argumentum a pignore conventionali ad prætorium observa. 9 Pignus conventionale & prætorium recuperatur per hypothecariam, si forte missa a possessione ceciderit. *l. 12. §. 1. in fin. ff. de pignorib.* 10 Negligentia possessio facilius amittitur, quam jus reale. 11 Favetur creditoribus jus suum persequentibus. 12 Vid. *l. 56. l. 192. in fin. ff. de reg. jur. c. 49. de reg. in 6.* 13 Pignus ex causa judicati acceptum distrahere quis potest. Nam pignori ex causa contractus accepto adhibuntur, & eandem vicem obtinet. *Synops. Basil. 24. tit. 7. cap. 46.* 3. Harmen. 5. *c.* 18. *l.* 25. *ff. de pignor.* 14 Ut universa partium, sic auctoritate judicis pignus vendi potest. *l. 3. §. 1. verse. sin autem. 3. de jure dominii.* 15 Pignus ex causa judicati captum, ab officio solet distrahi, quod si nullus emptor extiterit, aut extiterit quidem, sed pretium minus offeratur, ac solvere creditæ licitatione facta rem comparare, perinde hoc illi facere atque extraneo licebit. *Synopsis tit. loco, c.* 16. Harmenop. 5. *cap.* 17. 16 Ad licitandum creditor qui pignus cepit admittitur. *l. 3. §. 2. l. 16. ff. de reb. auct. jud.* 17 Vice extranei, creditori pignus emere licet. 18 Emptore non reperto jure dominii creditor pignus possidere solet. Subditium emptionis, dominii audicio. *dict. §. 2.* 19 Pignus pignori creditor dare potest. *l. 13. §. 2. ff. de pignorib.* adde *l. 4. 3. quæ res pign. l. 40. in fin. ff. de pignorat. act.* quod Græcis est ΠΑΡΑΠΟΛΟΥΘΕΙΝ. 20 *dict. §. 2. & l. 4.* 21 Ita est, creditori. 22 Pignus a te mihi obligatum postea alteri pignori dare, quamdiu mihi obligatus fueris, tamdiu alterius pignus tenere poterit. 23 Jus repræsentans, judex. 24 Id est, primi creditoris, ut sit sententia: Tamdiu fecundum creditorem pignus possidere, quamdiu primus creditor pignus obligatum habet. *Synopsis 25. tit. 5. cap. 19. & 3. Harm. 5. 8. 18.* Pignus obligatum habere creditor delinit, cum mihi debetur. 25 Usumfructum fundi tibi obligavi: eundem Titio obligabi, Titius eundem fundum vendidit, quid juris? venditio non valet. Nam pignoris nudus fructuarius proprietatem obligare, vel alienare non potest: solum usumfructum potest. 26 Ususfructus rei pignoratæ pignori potest. *l. ult. ff. de usurp.* 27 Fundum pignoratum Creditor eundem fundum pignorat. Novus ille creditor ex causa judicati fundum distrahit, novo creditori pecunia ab emptore solvitur: quid juris? fero emptori fundum evinco, *ut hic, l. 2. 3. fi antiquior credit.* 28 Id est, re non amplius integra. 29 Fundum a parentibus tuis pignori mihi datum Titio pignoravi, potes a Titio pignus recuperare debito mihi soluto, vel oblato, *ut hic, & l. 40. in fin. ff. de pignorat. l. 13. §. 2. ff. de pignorib. vid. l. 4. §. quæ res pignor.* ut hoc modo, Resoluto jure dantis resolvitur jus accipientis. *l. 31. ff. de pignorib. l. Feudor. 13. & 2. Feudorum §. ff. tit. 9.* 30 Tuo fil.

31 Vid. *leg. 13. l. 26. in fin. l. 29. §. 1. ff. de pignorib. l. 1. ff. de Salvians inte l. 32* Id est, partus editus ante ancillam pignoratam non est pignori, nifi expresse convenerit: & ita intellige quod Paulus scribit 2. *sent.* 5. §. 2. post pignoratam, est pignori, *ut hic, & l. 13. in pr. & l. 15. in princ. ff. de pignoribus.* nisi apud alium quam apud dominum partus sit editus. *dict. §. 1. in fin.* Editus apud dominum est pignori: apud emptorem seu tertium posseffiorem non est. 33 Creditor quas operas servi pignoratí percepit aut percipere debuit: in usuras primum imputat, deinde in sortem, *ut hic, l. 1. 2. 3. §. de pignorat. l. 11. supr. de usur. l. 9. in fin. supr. de pignorib. l. 1. instr. de distract. pignor. l. 10. §. 9. ff. mandati.* 34 Vid. Cujac. 11. *obs.* 31.

35 Pignoris remissione jus pignoris perimitur. adde L. 20. *D. 6.* qui sibi pignoratum fervum sciens manumitti & in libertate morari patitur, jus pignoris remittit, facit *l. 4. supr. de servo pignor. datо.* 37 Qui rem pignoratam vendi & tradi patitur ac consentit, pignus remittit, *l. 4. §. b. t. l. 4. §. 1. D. quibus mod. pign. l. 9. in fin. §. b. t. l. 23. §. de pignorib. l. 2. §. quæ res pignori. l. §. D. quibus mod. pign.* 38 Prior creditor hypothecarius etiam privatus sito tempore posteriori præferitur. *l. 12. §. de distract. l. 8. ff. qui potior.* 40 Expressim. Dixi leg. 2. *supr. h. t.* aliquo fortasse sententium fine scientia non sufficit. 41 Vid. Harm. 3. *tit. 5. §. 20.* 42 Pactio nouis genus remittum novo pacto potest restitui. vid. Cujac. 19. *obs. 27.* 43 Pactio inutilis pignus remitti non potest: utili potest. *l. 2. §. h. t. l. 11. §. 2. ff. de pig. act. l. 6. ff. quib. mod. pign.* Imo potest, nam utcumque donatio pignoris sit inutilis, non potest tamen revocari, *l. 1. §. 1. ff. quib. mod. pign.*

De

De programmate.

6. Impp. DIOCLET. & MAXIM. AA. Argio.

SI eo tempore, quo prædium distrahebatur, programmate[1] admoniti[2] creditores, cum[3] præsentes essent, jus suum executi non sunt: possunt videri obligationem pignoris amisisse. PP. 3. Id. Febr. MAXIMO II. & AQUILINO CONSS. 286.

De redditione chirographi.

7. Iidem AA. Paulino.

CReditricem patrui tui sub obligatione fundi, qui per chirographum nexus pignori fuerat, jubentem eandem cautionem[4] reddi, pignoris etiam jus remisisse videri manifestum est. PP. 5. Id. Sept. DIOCLETIANO III. & MAXIM. AA. CONSS. 287.

Si fiscus distraxerit.

8. Iidem AA. & CC. Apollonio.

SI hypothecas fisco[5] distrahente, creditores silentio[6] tradiderunt negotium: palam est [etiam] actionem suam amisisse eos, quam in rem habebant: nam fiscalis haftæ fides[7] facile convelli non debet. PP. 13. Kalend. Septemb. ipsis IV. & III. AA. CONSS. 290.

De eo, qui solvit pro debitore.

9. Iidem AA. & CC. Hermiano.

CUm ex causa mandati[8] pro socero tuo te fœnebrem pecuniam exolvisse proponas, curabit Præses provinciæ in restituenda pecunia, quam pro eo exolvisti, necnon etiam in usuris[9] ejus indemnitati tuæ prospicere. Nam si receptа[10] a creditore mancipia, quæ pignori fuerant data, hac mente socero tuo tradidisti, ut pignoris vinculum [tuum] dissolvatur: obligatio semel extincta instaurari non potest. PP. 10. Kalend. Octobr. ipsis IV. & III. AA. CONSS. 290.

De alienatione pignoris.

10. Iidem AA. & CC. Quintillæ.

RES pignoris hypothecæve jure creditoribus obnoxias, citra[11] consensum eorum debitores alienantes, præcedentem non dissolvunt obligationem. Dat. Kal. Decemb. AA. CONSS.

Si pignus consensu creditoris alienatum, postea ad priorem dominum revertatur.

11. Imp. JUSTINIANUS A. Joanni P. P.

SOlita providentia utimur etiam de pignoribus, vel hypothecis rerum, quæ quibusdam creditoribus suppositæ, postea a debitoribus venduntur, vel alio modo transferuntur, creditore suum[12] consensum contractui præbente: & quodam legitimo postea modo [res] ad priorem dominum revertuntur. In hoc etenim casu diversæ sententiæ a legum prudentibus habitæ sunt, quibusdam dicentibus jus pignoris creditori renovari, propter[13] verbum *futurarum*[14] *rerum*, quod in generalibus hypothecis poni solitum est; aliis penitus extinguí. Nobis autem visum est[15] eum, qui semel[16] consensit alienationi hypothecæ, & hoc modo suum jus resputt[17]; indignum[18] esse eandem rem utpote ab initio ei suppositam, vindicare, vel tenentem inquietare. Dat. * *Constantin.* post consulatum LAMPADII, & ORESTIS VV. CC. ann. secundo 532.

TIT. XXVII.

ETIAM OB CHIROGRAPHARIAM[19] PECUNIAM PIGNUS TENERI POSSE.

Per novationem voluntariam debiti principalis pignus extinguitur, nisi fuerit repetitum. Salic.

1. Imp. GORDIANUS A. Festo.

PIgnus intercidit, si novatione[20] facta in[21] alium jus obligationis transtuliti, nec ut ea res pignoris nomine teneretur, tibi cautum est. Quod si pactum inter te eumque, qui postea dominus fundi constitutus novam obligationem suscepérat, intercesserit, ut idem fundus tibi pignoris nomine teneretur, quamvis personali actione experturus fueris[22] condemnationem, pignoris tamen habes persecutionem[23]. At si[24] in possessione fueris constitutus: nisi ea [quoque] pecunia tibi a debitore reddatur vel offeratur, quæ sine pignore debetur, eam restituere propter[25] exceptionem doli mali non cogeris. Jure enim contendis debitores[26] eam solam pecuniam, cujus nomine ea pignora obligaverunt, offerentes, audiri non oportere, nisi pro illa etiam satisfecerint, quam mutuam simpliciter acceperunt: Quod in secundo[27] creditore locum non habet: nec enim necessitas ei imponitur chirographiarium etiam debitum priori creditori offerre. PP. Idib. Martiis, GORDIANO A. & AVIOLA CONSS. 240.

TIT. XXIIX.

DE DISTRACTIONE[28] PIGNORUM.

Si creditor ex fructibus debitum consecutus est.

1. Imp. ALEXAND. A. Pacatæ.

FUndum pignori obligatum, si creditor ex[29] fructibus debitum[30] consecutus est, cum ipso jure pignus [ab] debitore liberatum fit, distrahere minime potest. PP. Idib. Jan. MAXIMO II. & ÆLIANO CONSS. 224.

Creditorem rem litigiosam non vendere, quia debitor precario possidet.

2. Idem A. Maximæ.

CReditor, qui hypothecæ seu pignori rem sibi nexam vendidit, litigiosam[31] rem non videtur vendere: quia precario[32] debitor possidet. PP. 12. Kal. Octob. MAXIMO II. & ÆLIANO CONSS. 224.

Si non solidum servet creditor ex venditione pignoris.

3. Idem A. Luciano.

HYpothecis, vel pignoribus a creditoribus venundatis, in id, quod deest[33], adversus reum, vel fidejussorem [ejus] actio competit. PP. 3. Non. Novembr. MAXIMO II. & ÆLIAN. CONSS. 224.

Quæ observanda sunt a creditore distracturo.

4. Idem A. Crescenti.

CReditor hypothecas, sive pignus cum proscribit, notum[34] debitori facere, & sibi bona fide rem gerere, & quando licet testato dicere[35] debet. Si quid itaque per[36] fraudem in pignore villæ venditæ commissum probare potes, ut inferatur actio, quæ eo nomine competit, adi eum, cujus de ea re notio est. PP. Kal. Jun. FUSCO, & DEXTRO CONSS. 226.

Si debitor sit paratus solvere residuum debiti.

5. Idem A. Sosliano.

SI residuum[37] debiti paratus es solvere, Præses provinciæ dabit [tibi] arbitrum: apud quem quantum[38] sit, quod superest ex debito, examinabitur: & sive ad Judicem venire adverfa pars cessaverit, sive oblato superfluo ad venditionem profiluerit: improba alienatio proprietatis tuæ jus non aufert. PP. 12. Kal. Augusti, POMPEIANO & PELIGNO CONSS. 232.

Si quid superfit ex debito.

6. Imp. GORDIANUS A. Rogato.

QUamdiu[39] non est integra pecunia creditori numerata, etiamsi pro parte majore eam consecutus sit, distrahendi rem obligatam non amittit facultatem. PP. 13. Kal. Septembr. PIO & PONTIANO CONSS. 239.

1 Programmata, Galli *affiches & panneaux.* Libellus publice propositus. Programma quid esset, dixi etiam ad *Nov.* 112. *c.* 3. adde Papon. 18. *Arrest. 6. de crim. & subhastationes.* 2 Sunt enim monendi hi quorum interest. *l.* 26. *§.* 7. *ff. de fideicomm. libert. l.* 47. *ff. de re iudic.* 3 Si pignus publice profcribitur, vel subhastatur, creditore præsente & tacente, jus pignoris remittere intelligitur, *ut hic, & l. 8. §. b. t.* Quid si creditore absente res ei pignorata proscribitur? juvari posse videtur, & ita judicatum a senatu Burdigalensi Papontus refert *dict. loco. Arrest 4.* maxime si rei publicæ causa absuit, aut pupillus fuerit. *l. 6. §. 1. ff. quibus ex caus. in possess.* five minor fit deceptus in pretio, live ex falla causa decretum fuerit interpolitum. *l. 2. l. 6. supr. de prad. & alior rebus min. l. 9. ff. de rebus eor. qui sub tut.* adde *cap. constituens 3. Extr. de in integr. restit. l. pen. ff. de in integr. vid. Arrest. Burdegal.* apud Paponem *d. loco, Arrest. 1.* ut ita quarumdam gentium usu discessum sit a *l. 5. infin. 7. de fide & jure hasta. tit.* 10. 4 Creditor jubens debitori cautionem reddi, pignus remississe intelligitur, *ut hic, & merito.* Nam & eo casu actum etiam id videtur, ne debitum. *l. b. t. fin. etiam pac. l. 2. §. 3. ff. de pact.* id est, quod chirographo continetur, petatur. *l. 59. ff. de leg. 3.* eo nomine debitori competit exceptio. *l. 3. §. 1. ff. de liberatione.* 5 Dixi ad *l. 6. §. b. t. l. 3. §. fi. ff. de distractione.* 28 Id est, re non amplius integra. 29 Fundum a parentibus tuis pignori mihi datum Titio pignoravi, potes a Titio pignus recuperare debito mihi soluto, vel oblato, *ut hic, & l. 40. in fin. ff. de pignorat. l. 13. §. 2. ff. de pignorib. vid. l. 4. §. quæ res pignor.* ut hoc modo, Resoluto jure dantis resolvitur jus accipientis. *l. 31. ff. de pignorib. l. Feudor. 13. & 2. Feudorum §. ff. tit. 9.* 30 Tuo fil.

31 Vid. *leg. 13. l. 26. in fin. l. 29. §. 1. ff. de pignorib. l. 1. ff. de Salvians inte l. 32* Id est, partus editus ante ancillam pignoratam non est pignori, nisi expresse convenerit: & ita intellige quod Paulus scribit 2. *sent.* 5. §. 2. post pignoratam, est pignori, *ut hic, & l. 13. in pr. & l. 15. in princ. ff. de pignoribus.* nisi apud alium quam apud dominum partus sit editus. *dict. §. 1. in fin.* Editus apud dominum est pignori: apud emptorem seu tertium posseffiorem non est. 33 Creditor quas operas servi pignoratí percepit aut percipere debuit: in usuras primum imputat, deinde in sortem, *ut hic, l. 1. 2. 3. §. de pignorat. l. 11. supr. de usur. l. 9. in fin. supr. de pignorib. l. 1. instr. de distract. pignor. l. 10. §. 9. ff. mandati.* 34 Vid. Cujac. 11. *obs.* 31.

35 Pignoris remissione jus pignoris perimitur. adde L. 20. *D. 6.* qui sibi pignoratum fervum sciens manumitti & in libertate morari patitur, jus pignoris remittit, facit *l. 4. supr. de servo pignor. datо.* 37 Qui rem pignoratam vendi & tradi patitur ac consentit, pignus remittit, *l. 4. §. b. t. l. 4. §. 1. D. quibus mod. pign. l. 9. in fin. §. b. t. l. 23. §. de pignorib. l. 2. §. quæ res pignori. l. §. D. quibus mod. pign.* 38 Prior creditor hypothecarius etiam privatus sito tempore posteriori præferitur. *l. 12. §. de distract. l. 8. ff. qui potior.* 40 Expressim. Dixi leg. 2. *supr. h. t.* aliquo fortasse sententium fine scientia non sufficit. 41 Vid. Harm. 3. *tit. 5. §. 20.* 42 Pactio nouis genus remittum novo pacto potest restitui. vid. Cujac. 19. *obs. 27.* 43 Pactio inutilis pignus remitti non potest: utili potest. *l. 2. §. h. t. l. 11. §. 2. ff. de pig. act. l. 6. ff. quib. mod. pign.* Imo potest, nam utcumque donatio pignoris sit inutilis, non potest tamen revocari, *l. 1. §. 1. ff. quib. mod. pign.*

An venditio revocanda sit, & de fraude creditoris.

7. Idem A. Caro.

SI cessante [1] solutione, creditor non reluctante lege contractus [2], ea, quæ sibi pignori nexa erant, distraxit, revocari [3] venditionem iniquum est: cum si quid in ea re fraudulenter [4] fecerit; non emptor ate, sed [5] creditor conveniendus sit. PP. 5. Kal. Novemb. PIO & PONTIANO CONSS. 239.

De oblatione debiti.

8. Idem A. Maximo.

SI priusquam [6] distraheretur pignorata possessio, pecuniam creditori obtulisti, eoque non accipiente, facta contestatione eam depositi, & hodie [quoque] in eadem causa permanet, pignoris distractio non valet. Quod si prius quam offerres, legem venditionis exercuit: quod jure subsistit, revocari non debet. PP. 3. Non. April. GORDIANO A. & AVIOLA CONSS. 240.

Quæ observanda sint in distractione pignoris, & de residuo debiti.

9. Impp. DIOCLET. & MAXIM. AA. Cillo.

QUæ specialiter [7] vobis obligata sunt, debitoribus detractantibus solutionem, bona fide debetis & solenniter vendere. Ita enim apparebit, an ex pretio pignoris debito satisfieri possit. Quod si quid decerit [8], non prohibemini cætera [9] etiam bona jure conventionis consequi. PP. 13. Kal. Jul. DIOCLETIANO III. & MAXIMIANO AA. CONSS. 287.

An creditor pignus emere possit.

10. Iidem AA. & CC. Ruffino.

ET qui sub imagine [10] alterius personæ quam suppositerat, jugiter [11] tenet: cum sibi negotium gerat, alienasse non videtur. Jure enim pignoris obligatum prædium; neque si per subjectam [12] personam creditor comparaverit, neque si sibi addixerit, debitori affert præjudicium; sed in eadem causa permanet, in qua fuit ante hujusmodi collusionem. Sane si [13] debitore distrahente comparaverit, consensu emptionem perfectam (si neque dolus [14] adversarii, neque metus [15] causa gesta arguentur) revocari [16] exemplo grave est. Si igitur poteris evidentibus probationibus monstrare creditorem [17] per suppositam imaginarii [18] emptoris personam semper possessionem tenuisse, nec vendita bona [19] fide prædia postea sinceriter comparasse, potes oblata pecunia cum usuris ad restitutionem creditorem compellere. PP. 3. Non. Octobr. ipsis IV. & III. AA. CONSS. 290.

De muliere.

11. Iidem AA. & CC. Rufinæ.

MUlier [20], licet specialiter res pignori dederit pro alio [21], creditor eas distrahendi [22] non habet facultatem: nisi dissimulatione [23] marito obligante velut [24] proprias, creditoris ignorantiam circumscripserit. PP. 5. Kal. Maji, *Heraclæ*, AA. CONSS.

Si debitor distraxerit.

12. Iidem AA. & CC. Zotico.

SI debitor [25] rem tibi jure pignoris obligatam, te non consentiente distraxit: dominium cum [26] sua causa transtulit ad emptorem. S. Prid. Kalend. Maji, *Heraclæ*, AA. CONSS.

Si emptor in possessionem inductus non est.

13. Iidem AA. & CC. Theodotæ.

QUi prædium obligatum a creditore comparavit, si in [27] vacuam possessionem inductus [28] non est, nullam in rem actionem habet.

Si debitor rem obligatam teneat.

14. Iidem AA. & CC. Modesto.

SIin hoc, quod jure tibi debetur, satisfactum [29] non fuerit, debitoribus res obligatas tenentibus [30], aditus Præses provinciæ, tibi distrahendi facultatem jubebit fieri. PP. 16. Kal. Decembr. *Sirmii*, AA. CONSS.

Si debitor mancipia a creditore distracta sollicitaverit.

15. Iidem AA. & CC. Avianæ.

OBligatis pignori mancipiis a creditore distractis ac traditis; si post debitor quondam hæc sollicitaverit: non venditori, sed emptori [31] contra possidentem in rem competit actio. Dat. Kalend. Mart. *Sirmii*, CC. CONSS.

Si unus ex heredibus debitoris pro sua portione solverit.

16. Iidem AA. & CC. Sylvano.

UNus [32] ex multis debitoris, qui pignora tradiderat, heredibus, quod ab eo personali actione peti potuit, solvendo, res obligatas distrahendi creditori facultatem non adimit. S. 3. Non. April. CC. CONSS.

De re vendita a creditore, cui non erat obligata.

17. Iidem AA. & CC. Agapæ.

REi creditor obligatæ generali sive speciali conventione, per creditorem alium, cui [33] non fuerat nexa, venundatæ, non amittit persecutionem. D. Prid. Non. April. CC. CONSS.

Proprietatem transferri in emptorem.

18. Iidem AA. & CC. Cajano.

QUi a creditore pignori obligatum prædium jure [34] emit, de proprietate [35] vinci non potest. S. 6. Kalend. Maji, CC. CONSS.

Si maritus uxoris pecuniam crediderit.

19. Iidem AA. & CC. Libyæ.

SI maritus [36] tuus mutuam (licet tuam) dedit pecuniam; eorum, quæ pignoris tituló accepit, si ei non successisti, distrahendi nomine tuo nullam habes facultatem. S. 6. Id. Novembr. *Heraclia*, AA. CONSS.

De superfluo pretio pignoris, & re ex eo empta.

20. Iidem AA. & CC. Sabino.

SEcundum placiti fidem, si nihil convenit [37] specialiter, pignoribus a creditore majore, quam ei debebatur, pretio distractis [38]; licet ex eo [39] fundus comparatus [40] sit, non super hoc in rem, sed in personam, id est, pignoratitia de [41] superfluo competit actio. S. 6. Id. Novembr. *Byzantii*, CC. CONSS.

TIT. XXIX.

DEBITOREM VENDITIONEM PIGNORIS IMPEDIRE NON POSSE.

Debitor in sua ultima voluntate non potest impedire, quominus creditor jure possit vendere prædia sibi obligata. Salic.

1. Impp. SEVERUS & ANTONINUS AA. Marcello.

SI sunt qui emere prædia tibi obligata velint, non impediuntur scriptura [42] testamenti, qua complexus est debitor *nulla a se prædia venundari*, & pœnam addidit, *ut* [43] *fisci fierent*. Nec enim potuisse eum hujusmodi lege jus creditoris facere deterius, manifestum est. Datum 6. Kalend. Maji, APRO & MAXIMO CONSS. 208.

Nisi debitor universum debitum offerat, non habet potestatem denunciandi creditori, ne pignora vendat, nec emptori, ne emat. Salic.

2. Imp. GORDIANUS A. Nepoti.

DEbitoris [44] denunciatio [45], qui creditori suo, ne sibi rem pignori obligatam distrahat, vel his, qui ab eo volunt comparare, denunciat, ita demum efficax est, si universum [46] tam sortis, quam usurarum offerat debitum creditori: eoque non accipiente, idoneæ fide probationis (ita ut oportet) depositum ostendat. Nam si vel [47] modicum de forte, vel usuris [48] in debito perseveret: distractio rei obligatæ non potest impediri: neque ea ratione emptor, tametsi sciat interpositam a debitore [49] creditori denunciationem, malæ fidei sit possessor. PP. 3. Non. August. GORDIANO A. & AVIOLA CONSS. 240.

TIT. XXX.

SI VENDITO PIGNORE AGATUR.

Si creditor per fraudem minori pretio pignus vendidit, ad interesse debitoris tenetur. Salic.

1. Imp. ALEXANDER A. Agrippæ.

PRæses provinciæ aditus, si fuerit probatum, tuum creditorem, cui jus distrahendi pignora fuit, dolo [50] malo fundum vendidisse: quanti tua interest, restituere tibi eminentem jubebit. Quod si [51] de bonis creditoris condemnati solvi pecunia non potuerit, & probatum fuerit, emptorem mala fide emisse: offerente [52] pretio in debitorem pignoris possessorem.

1 *l.* 2. *in fin. ff. de pign. act. l.* 3. *supr. de pignoribl. l.* 4. *l.* 18. *ff. de pign. act.*
2 *l.* 8. *in fin. ff. l.* 1. *l.* 2. *ff. si antiquior.*
3 Facti legitime venditio pignoris non revocatur: adde *l.* 85. §. 1. *ff. de reg. jur. & cap. ſaſtum.* 73. *de regulis in 6.*
4 Fraus venditoris bonæ fidei emptori non nocet. vid. *l.* 1. *infr. ſi vendita pignor.*
5 *l.* 5. *ff. ſi vendito pign.* 6 Præcedens oblatio, pignoris venditionem impedit: subsequens factum non revocat. adde *l.* 2. §. *qui bon. ced.* 7 Pignora specialiter obligata priore loco distrahuntur: posteriore generaliter obligata. 8 Vid. *l.* 3. *ſupr. h. t.* 9 Id est, res generaliter obligatas. dixi ad *l.* 2. *ff. qui potior.*
10 Creditor per interpositam personam rem sibi pignoratam emere non potest, *ut hic*, adde Paul. 2. *ſentent.* 13. §. 4. *l.* 8. §. *de pign. act.* adde *l.* 54. *ff. de obligg.* Palam potest emere. *l.* 3. §. 3. *f. de jure dominii*, aut ab ipso debitore *l.* 20. §. 3. *l.* 34. *ff. de pign. action.*
11 Qui jugiter tenet possessionem, eam non amittit. 12 *Suppoſitam d.* §. 4.
13 *d.* §. 20. §. 2. *d. l.* 34. 14 *ſupr. de dolo*, & *l.* 5. *ſupr. de rescindendis venditi.*
15 §. *de his qua vi metusve cauſſa l.* 8. §. *de rescind. vend.* 16 *l.* 7. §. *de rescind. vend.*
17 Dixi ad *l.* 4. §. *de legib.* adde *l.* 26. §. *de uſur. l.* 5. §. 3. *ff. de auctor. tut. Novell.* 22. c. 27. *verſ. Nunquæ ex ſecundis. Novell.* 123. *cap.* 2. *verſ. ſed eos omnibus illud.*
18 Actus *imaginarii* juris vinculum non obtinent. *l.* 54. *ff. de obligg.* 19 Bona fide, finceriter. vid. *l.* 1. *ſupr. de ſuffrag. l.* 2. *ſupr. ff. propter publ. penſit.* 20 Licet mulier pro alio pignus dederit, non tamen id creditor distrahere potest, nisi marito ejus uxoris obligante, similans ipsa non esse suas, creditorem ignorantem circumscripserit. *Syn. baſil. 6. tit.* 36. *ex lib.* 25. *tit.* 7. *capite* 32. 21 Mulier pro extraneo pignus dare non potest. *l.* 39. *in fin. l.* 40. *ff. de rei vind.* 22 Inutile est pignus quod alii vendi non potest. 23 *l.* 18. §. *ad SC. Velleian.* Mulier occultando rede pignorat.
24 Si maritus res uxoris velut proprias obligavit, sciente & dissimulante uxore, obligatio non rescinditur. 25 Debitor pignus potest vendere, salvo jure creditoris. *l.* 14. *l.* 15. *ſupr. de pignorib. l.* 3. *l.* 10. *ſupr. de remiſſ. pignor. l.* 18. §. 2. *ff. de pign. action. l.* 26. §. 2. adde qua notavi ad *l.* 20. §. 1. *ff. de adq. rer.* 27 Non venditione, sed traditione dominium transfertur. vid. *l.* 20. §. *de publ.* adde Ulp. 19. §. 7. *l.* 9. §. *de don. inter vir.* 28 Inductione vacuæ possessionis quæ fuit, in vacuam possessionem fit. dominium acquiritur. Non inductus itaque non fit dominus. 29 *l.* 18. *ſupr. de adds. tut.* vid. *l.* 4. §. *de pign. act.* 30 Creditor pignus etiam apud debitorem constitutum potest vendere. 31 Emptori pignoris legitimo rei vindicatio competit.
32 Vid. *l.* 1. §. *de tut. pign.* 33 Creditor chirographarius in præjudicium creditoris hypothecarii pignus vendere non potest. vid. *l.* 2. §. *de his, qui in priorum cred.* 34 Pignus a creditore jure venditum debitor non evincit. 35 Rectius juste emptionis. 36 Summis uxoris pignus adquisitum, non est uxoris. adde *l.* 26. *de pign.* 37 Justa est convento, si conveneris, ut quod ex venditione pignoris redegerit creditor, id omne creditor sibi habeat, *ut hic*, propter incertum eventum venditionis (quem rectè *ſortem hoſtarum* vocat lex *pen. C. Th. de præditis naviculis*) licet e contrario, valet convento, ut si creditor vel minimum redegerit in crediti vicem, eo fit contentus. *l.* 15. §. 3. *de re jud.* ut non ita pactum legis commissoriæ in pignoribus admittitur. vid. *l. de pactis. hoſtem & de l. eum.* 38 Pœna superfluo pretii. Emptum ex hyperocha, seu pretii vendiditi pignoris superfluo, non est debitoris. 39 Superfluum debitori servari debet. *l. ult.* §. 5. *l. de jur. dom.* & reddi. *l.* 24. §. 2. *in fin. ff. de pign. action.* si ex hyperocha feneret aut ea fit usus? usuras præstabit. *l.* 6. *in fin. ff. de pign. act.* quemadmodum si tardius idem superfluum redditit. *l.* 7. *d. t.* 41 Dixi ad *l.* 52. §. 2. *ff. de pign. act.*

42 Debitor venditionem pignoris testamento impedire non potest, *at vide*, & *l.* 114. §. 14. *ff. de leg.* 1. adde Cujac. 5. *obſ.* 16. 43 *l.* 38. §. 3. *ff. de leg.* 3.
44 Pignoris distractionem debitor non aliter impedire potest, quam si fortem universam & usuras offerat, vel faltem deponat. Nam si quid defuerit, non modo non impedit, sed ne emptor quidem malæ fidei possessor erit. *Synopſ. Baſil.* 2. *tit.* 7. §. 25. 45 Denunciatio debitoris non solennis pignoris venditionem non impedit.
46 Dixi ad *l.* 6. §. *de diſtract. pign.* adde *l.* 2. *l. de fideiuſſ.* l. 25. §. 13. *ff. ſolutis.* l. 9. §. 3. *D. de pignor. act. l.* 85. §. 6. *ff. de verb. obl.* 48 Adde *l.* 4. *ſupr. de uſur.*
49 Illegitima denunciatio debitoris emptorem pignoris in mala fide non constituit, nec rem litigiosam facit. *l.* 1. *l. de litigiof.*

50 *l.* 4. *l.* 7. §. *de diſtract. pignor.* 51 Debitori in emptorem malæ fidei restituitur in rem actio, creditore, qui pignus vendidit, non idoneo. *l.* 3. *h. t.*
52 *l.* 9. *ff. de reſcind.* Imo emptori malæ fidei pretium offerri non oportet, cum pretium amittere debeat. vide *l.* 27. *f. de evict.*

te pecuniam cum usuris, quanti fundus venit, restituere tibi fundum cum fructibus malæ fidei emptorem jubebit. PP. Kal. Septembr. ALEXAND. A. CONS. 223.

Si creditor per fraudem minori pretio pignus vendidit, ad interesse debitoris tenetur. Salic.

2. Idem A. Æmiliano.

SErvos, quos nullo [1] jure a creditore venisse dicis, pater tuus, vel [2] tu, si hereditas ejus ad te pertinet, a possessoribus petere potes. Quod si usucapti [3] sunt, petat pater tuus pretium eorum a creditore, qui non jure eos vendidit. PP. 3. Kal. Januar. ALEXAND. A. CONS. 223.

Debitor, vel ejus heres pignus non jure distractum potest vindicare, nisi sit usucapium. Salic.

3. Idem A. Claudio.

SI uxor tua Præsidi provinciæ probaverit, cum aureos triginta deberet, servos suos amplioris pretii per gratiam [4] aureis viginti [5] creditorem vendidisse, eumque solvendo [6] non fuisse: jubebit [7] emptores, recepto pretio, restituere servos. PP. 16. Kalend. Octobr. MAXIMO II. & ÆLIANO CONSS. 224.

Debitor pignus jure non distractum potest a possessoribus vindicare, vel pignoratitia cum creditore agere. Salic.

4. Imp. GORDIANUS A. Eudemo.

CUm [8] contra bonam fidem venditionem obligatæ possessionis a creditore factam alleges, non observatis [9], quæ in distrahendis pignoribus celebrari consueverunt, adito Præside provinciæ experire actione competenti non tantum adversus creditorem, verum etiam [10] adversus possessorem, si fraudem cum participasse [11] cum creditore docere potueris: ut revocatis, quæ mala fide gesta constiterit, & fructuum ratio, & damni, quod irrogatum apparuerit, haberi possit. PP. Kal. April. SABINO II. & VENUSTO CONSS. 241.

Emptor, qui participat fraudem, tenetur in subsidium, si creditor non est solvendo. Salic.

5. Impp. DIOCLET. & MAXIM. AA. & CC. Noniæ.

SI creditore pignus, priusquam ei satisfieret, distrahente, non per collusionem emptor comparaverit, successor [12] ejus de superfluo [13], non emptoris heres, qui rem possidet, conveniendus est. S. 16. Kal. Januar. *Nicomediæ*, CC. CONSS.

TIT. XXXI.

DE [14] LUITIONE PIGNORIS [15].

Nisi debitum integraliter solvatur, pignus non recuperatur. Bald. *Justus emptor non debet pati controversiam: sed debet conveniri creditor, vel ejus heres.* Bald.

1. Impp. SEVERUS & ANTONINUS AA. Antiochiæ.

QUi pro parte heres extitit: nisi [16] totum debitum exolvat, suam portionem ex pignoribus recipere non potest. PP. 3. Kalend. April. ALBINO & ÆMILIANO CONSS. 207.

Actione personali sublata tempore, potest durare hypothecaria. Salic.

2. Imp. GORDIANUS A. Domitio.

INtelligere debes vincula pignoris durare [17] personali actione submota [18]. PP. 12. Kal. Jun. SABINO, & VENUSTO CONSS. 241.

Soluto debito, vel aliter satisfacto, potest creditor pignoratitia conventori. Bald.

3. Impp. DIOCLET. & MAXIM. AA. & CC. Floro.

SI reddita [19] debita quantitate, vel rebus [20] in solutum datis sive distractis, & compensato pretio, satis ei, contra quem supplicas, factum esse adito Præside provinciæ probaveris: vel si quod reliduum [21] debetur, obtuleris, ac, si non acceperit, deposueris confignatum: restitui tibi res pacto pignoris obligatæ providebit: cum etiam Edicto perpetuo actione proposita, pecunia soluta creditori, vel si per [22] eum factum sit, quominus solveretur, ad reddenda [23] ea, quæ pignori acceperat, jure eum satis evidenter urgeri, manifestum est. S. 6. Id. Octobr. AA. CONSS.

TIT. XXXII.

SI UNUS EX PLURIBUS HEREDIBUS CREDITORIS, VEL DEBITORIS [24], PARTEM SUAM DEBITI SOLVERIT, VEL ACCEPERIT.

Inter heredes creditoris personalis actio dividitur pro rata, non realis hypothecaria. Salic.

1. Impp. VALERIAN. & GALLIEN. AA. Tauro.

MAnifesti, & indubitati juris est, defuncto creditore [25] multis relictis heredibus, actionem quidem personalem inter eos ex lege [26] XII. tabularum dividi [27]: pignus vero in solidum unicuique teneri. Dat. 12. Kalend. Maji, ipsis AA. IV. & III. CONSS. 258.

Licet actio personalis dividatur pro rata inter heredes debitoris, non tamen hypothecaria, sed unusquisque conveniter pro rebus a se possessis. Salic.

2. Impp. DIOCLET. & MAXIM. AA. & CC. Claudiæ.

ACtio quidem personalis inter heredes [28] pro [29] singulis portionibus quæsita scinditur [30]: pignoris autem jure multis obligatis rebus, quas diversi possident: cum ejus vindicatio non [31] personam obliget, sed rem sequatur: qui possident, tenentes non pro modo singularum rerum subitantiæ conveniuntur, sed in solidum: ut vel totum debitum [32] reddant, vel eo, quod detinent, cedant. S. 5. Non. * *Antiochiæ.*

TIT. XXXIII.

SI PIGNORIS CONVENTIONEM NUMERATIO [33] PECUNIÆ SECUTA NON FUERIT.

Debitor potest creditorem, qui pecuniam non numeravit, ad restitutionem pignoris convenire. Salic.

1. Impp. SEVERUS & ANTONINUS AA. Illaro.

SI pecuniam [34] tibi non esse numeratam, atque ideo frustra cautionem emissam adseris, & pignus datum probaturus es, in rem experiri potes: nam intentio [35] dati pignoris, neque redditæ pecuniæ, non aliter tenebit, quam si de fide debiti constiterit. Eademque ratione veritas servetur, si te [36] possidente pignus adversarius tuus agere cœperit. PP. Kalend. Sept. LATERANO & RUFINO CONSS. 198.

2. Imp. ALEXANDER A. Peregrino.

SI (ut nunc adseveras) nihil creditor numeravit uxori tuæ, quæ pignus dedit, sed inanem [37] exsortit cautionem: mendaci scriptura contra fidem veritatis obligari ejus res non potest. Sine die & consule.

TIT. XXXIV.

DE [38] JURE DOMINII IMPETRANDO [39].

Impetrans possidere pignus jure dominii, debet exprimere nomina debitorum cessantium, & solennia peregisse.

1. Imp. ALEXANDER A. Nicolæ.

DOminii jure pignora possidere desiderans, nomina debitorum quos in solutione cessare dicis, exprimere, & an solennia [40] peregiti, significare debuisti: dummodo scias omnia bona [41] debitoris, quæ pignori dedit, ut universa dominio tuo generaliter addicantur, impetrare te non possis. PP. 14. Kal. Dec. ALEXAND. AUGUST. III. & DIONE CONSS. 230.

1 Id est, non observatis solennitatibus. *l.* 2. *f. ced. l.* 2. *ſupr. ſi propt. publ. penſit. l.* 3. *ſupr. ſi adverſ. diſt.* 2 Vid. Cujac. 7. *obſ.* 26. *in fin.* 3 Debitor ejusve heres pignus non jure distractum vindicare potest, nisi sit usucaptum: quo casu interest tertiæ. 4 Et ita dolo malo. *l.* 1. *ſupr. h. t.* 5 Id est, minore pretio.
6 *l.* 1. *verſ. quod ſi ſupr. h. t.* 7 Emptor fraudis particeps tenetur in subsidium, si creditor non est solvendo. *cl.* 1. *l.* 2. *f. ced.* 8 Vid. Cujac. 19. *obſ.* 28. 9 Id est, omissis solennibus, id est, inditionibus, adjectionibus, licitationibus: vel si is venditit, qui jus vendendi non habuit. 10 Discusso tamen prius venditore.
11 *l.* 3. *ſupr. h. t.* 12 Actio *de ſuperfluo* datur in heredem venditoris, non emptoris.
13 *l.* 7. *ſupr. de diſtr. pign.*

14 Jus luendi pignoris an præscribatur, dixi ad *l.* 13. *ff. de uſurpat.* 15 Id est, quibus modis pignus solvitur. *L.* 20. *D.* 6. est enim luere, solvere. Varro 4. & 5. *de lingua.* hinc veluere, resolvere *Feſt. in voluere.* Sic Festo *reluit*, est solvit. 16 *l.* 16. §. *de diſtr. pign. l.* 8. §. 2. & *l.* 9. §. 3. *ff. de pig. act.* 17 Quod hic dicit actione personali tempore sublata durare pobe hypothecariam, contra juris principia est. Nam subdicta principali non remanet hypothecaria. vid. Cujac. 15. *obſ.* 23. Sed conjungenda est hæc lex superiori hoc modo: Debitori pignoris duo heredes fuerunt: si pro sua parte illi solverint, omni jure actio personalis tolletur: at non hypothecaria qua heredes tenentur in solidum propter individuam pignoris causam. *l.* 65. *ff. de evict.* vid. Cujac. 6. *obſ.* 32. Aliis quoque casibus, finita etiam personali actione, durat hypothecaria, ut si creditor non merito cauſæ, sed meiro & culpa sua principalem item amiserit. forte quis male infitiatus, plus petit, judicio non adhuit. *l.* 30. §. 1. *ff. ad l. Aquil. l.* 27. *ff. de pign. act. l.* 95. §. *ff. de ſolutionibus.* Nam in causa hypothecaria nullum simile vitium arguitur. vide Cujac. *hic.* 18 Hypothecaria durat, sublata personali, *at vide* quod verum esse id citat, etiamsi personalis actio sit fublata, vel præscriptione triginta annorum ex *l. ſecund.* 3. *ſupr. de præſcript.* 30. *vel* 40. *annorum.* Bald. Salicetus hic. Castrensis *in l. ea.* 26. §. *de uſuris*, vel confusione successionum. *l. debitori.* 7. *ſupr. de pactis.* & *ibi* Alex. *l. debitor.* 59. *ff. ad SC. Trebell. text.* & *gl. in l. ex ſextante.* 30. *l. ſtimus. ff. de except. rei judic.* Quinimo sublata hujusmodi actione durat etiam hypothecaria. *l. cum quis.* 38. *in fin. & ibi* Bart. *ff. de ſolut.* Nam hujusmodi obligatio neque initio, neque ex post facto fine principali potest subsistere. *l. ſi heres.* 73. *ff. ad SC. Trebell.* hypothecaria ex post facto fine principali potest constitere. *Doctor. hic. Castrenſ. in l. ult. ſupr. de pignor.* Quid si fluentia ab debitoria lata est pro debitore adversus creditorem? Quid si jurejurando sibi a creditore delato, debitor jurarit le debitorem non esse? Quid si quoquo justo modo satisfactum est creditori? hypothecaria superioribus casibus non cum ipsa principali actione sublata intelligitur. *l.* 1. *in prin. & §. ult. l. ſolvitur.* 5. *tutor. & §. 1. l. item liberatur.* 46. *ff. quib. mod. pign. l. cum ſoluendo.* 4. *ff. de diſtract. pign.* Quid, quæ vita quodque spatium est personalis & hypothecariæ? Personalis triginta annorum: hypothecariæ adversus debitorem, & heredes eius *teſtimi. 7. ſupr. de præſcript.* 30. *vel* 40. *ann.* Citius perit ita calibus personalis quam hypothecaria, *ut hic*, *l. qui occidit.* 29. §. 1. *ff. ad l. Aquil. l. debitor.* 59. *ff. ad SC. Trebell.* vide Baltum *tractatu de præſcript.* 4. *parte* 4. *num.* 2. Bart. *in l.* 17. *ff. de pignorat. act.* 19 Soluto, satisfacto, aut compensato debito, pignus petitur, *ut hic. l.* 1. *ſupr. de pignor. l.* 7. *ſupr. de diſtr. pignor. l.* 4. §. 1. *ff. de reb. credit. l.* 11. §. 3. 8. *ff. de pignor. actione. l.* 11. *l.* 2. *ff. de reb. credit. l.* 11. §. 3. 8. *ff. de pignor. inſtrumentum. l. ult. ſupr. ad exhibend. l.* 2. *ſupr. de tendit. ex lege. l. ult. J. de ſolut. l.* 18. *ff. ad exh.* 20 Res in solutum dari potest. 21 De residui oblatione adde *l.* 9. *ff. de pignor.* 22 Mora factum repræsentat. 23 *l.* 1. §. 6. *ff. de obligg.*
24 *l.* 16. *ſupr. de diſtr. pignor. l.* 1. *de exceptionib.* 25 De creditoris hereditibus, adde *l.* 11. §. 4. *ff. de pign. act.* 26 Dixi ad *leges* 12. *Tabul. lib.* 2. *tit.* 21. §. 2. §. 3. §. 4. §. 8. 13. *ff. familiæ*, adde *l.* 6. *ſupr. familiæ.* 27 Personalis actio dividua: pignoratitia, seu hypothecaria actio individua, *ut hic*, *l.* 2. *l. h. t. l.* 65. *ff. de eviction.*
28 Debitoris licitet. 29 Vide *l.* 1. §. *fi cert. petat.* 30 Dixi ad *l.* 1. *ſupr. h. t. l.* 2. *ſupr. de act. her.* 31 Pignus non personam, sed rem sequitur. *l.* 18. *ſupr. & l.* 17. §. *de pign. & hyp.* 32 Hæc lex pertinet ad heredes debitoris, ut superior ad heredes creditoris.
33 Adde titulum *V. de non numerata pecunia*, & *de date exacta non numerata.*
34 *l.* 1. *ſupr. de non num. pecun.* 35 Id est, exceptio, cujus hæc fuit formula, ἀναπληρωτικὴ τῆς χρεώσεως. Græci hic: hæc est exceptio dati pignoris: Creditor ex detentione pignoris numeratam a se pecuniam colligebat, necdum sibi redditam a debitore. Conclusio est infirma: reputrendum est enim ad ipsam rei gestæ veritatem, ideoque non continuo verus creditor censebitur, qui pignus possederit aut possidebit.
36 Qui debitor dicitur, fall. ideoque nuda conventio pignoris causa pignoris constituti non tecuta, nihil efficit. 37 Inanis hypotheca est, pecunia non numerata.
38 Adde *l.* 24. *ff. de pign. act. l.* 67. *in fin. ff. de acq. rer. dom.* Jus id dominii quemadmodum impetretur, vide in *l. ult. J. h. t. l.* 63. *in fin. ff. de acq. rer.* 39 Vide Brisonium 4. *ſelect.* 9. 40 Rebuffus monet solennia hujus tituli non fervari in Gallia, *praxim conſtit. gloſ.* 1. *numer.* 103. Goth. Vid. Molinæum *ad conſuetud. Pariſ. §.* 52. *gloſ.* 1. *num.* 114. & Revardum *de auctor. prudent. cap.* 5. Mod. 40 *l.* 3. *J. h. t.* his solutionibus continetur denunciatio debitori facta. *l.* 4. §. *de diſtr. pign.* Paul. 2. *ſent.* 13. §. 5. *l.* 72. §. 6. *ff. ad SC. Trebell.* proscribitio. Plin. 7. *ep.* 11. *l.* 5. *in pr. J. h. t.* bullarum solennitas. adde *l.* 6. *ſupr. de remiſſion. pign.* 41 Specialis hypothecæ dominium principes potest addicere, non autem generaliter.